

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ:
Paris Hukuk Fakültesi Doktora
AVUKAT
GAD FRANKO MİLÂSLI

Adres: Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonemanı posta ücretile beraber
250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL
MARİFET BASİMEVİ

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın onbeşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî fikirler:

REFLEXIONS JURIDIQUES

Avukatların tekaüdiyesi:

Baronun son umumî içtimanda inzibat meclisimizin sevimli ve sevgili başkanı tarafından vadedildiği vecihle Baro mecmuasının bu kere intişar eden Mart - Nisan 936 tarihli ve 3 - 4 sayılı nushası avukatları fevkalâde alâkadar eden bahislerle doludur; bu nusha yeni avukatlar kanunu projesini ve bu projenin kaynağı sayılabilen Alman avukatlık kanununun tercümesini ihtiva ettiği gibi baromizin teşebbüsile ihzar edilen avukatların tekaüdiyelerine ait kanun projesini ve esbabı mucibesini da muhtevidir; avukatlık mesleğinin inkişaf ve ilerlemesi yolunda büyük bir rol oynayacak olan bütün bu kanunlar arkadaşlar tarafından dikkatle ve hassasiyetle tetkik edilecekleri tabiidir; en evvel arzu edilecek şey her arkadaşın bunları lâykile tetkikten sonra mütalealarını mecmualarda ve gazetelerde neşretmesi yahut inzibat meclisine bildirmesidir; bunda ihmal etmek, ve kayıtsızlık göstermek yanlış bir hareket olmaktan ötesine geçer; bir hata işlenmiş olur.

Bu notlarda ben bu gün yalnız tekaüdiye meselesini mevzuu bahis edeceğim ve bazı mütaleaları saygı ile, meclisimizin ve arkadaşların takdir gözleri önüne sereceğim.

Evveleminde bu kanun lâyihasını kaleme almış olan kıymetli arkadaşlarımızdan Necati Yalım, Haydar Özkent ve Agâh Akkana minnetlerimizi arzutmeliyiz; bu lâyiha gelişi güzel yazılmış bir

eser değildir ; güzelce düşünülmüş, taşınılmış, diğer memleketlerin mumasil kanunları elde edilerek incelenmiş, çok zaman, himme ve gayret sarfedilerek kaleme alınmıştır ; küçük yazı ile yirmi dört sahife tutan esbabı mucibe lâyihası tam manasile mucip sebepleri aydınlatmakta ve kanunun lâyıkıyla anlaşılmasına hizmet etmektedir. Agâh Akkanın kalemine medyun olduğumuz ve diğer memleketlerde bu bapta mevzu kanunları anlatan makalesi de meselenin mukayesesini yapmağa ve daha ziyade tamikine yardım eden faideli ve kıymetli bir yazıdır. Binaenaleyh arkadaşlarımıza bu lütüflerinden dolayı samimi bir dil ile teşekkür ederiz ; ve bu teşebbüsü tasvip ve fiiliyat sahasine çıkması için çalışan inzibat meclisimize de minnetlerimizi takdim ederiz.

Bu vicdani vazifeyi yaptıktan sonra mutalealarımı hulâsa şeklinde arzedeceğim :

1 — Avukatların tekaüdiyeleri için ayrı bir kanun yapılmasına lüzum görmüyorum ; madamki yeni bir avukatlık kanunu ntişar edecektir buna ait ahkâmı o kanunun sonlarına ve o kanununa mahsus bir fasıl olarak ilâve edilmesinde bir zarar tasavvur etmeyorum ; lüzumsuz yere kanunların artmasına mahal bırakmamakta belki isabet vardır.

Bu tekaüdiye kanununun, şimdiye kadar söylenüp durulan avukatların müşterek sigortası makamına kaim olacağı anlaşıldığından ve bu halde hazırlanmak üzere bulunan avukatlık kanununun sonuna konulan ve meslek sigortasına mütedair bulunan yedinci babın kaldırılması icap edeceğinden tekaüde dair hükümler o babın yerini tutabilir.

2 — Sandığın idaresi bir kongre tarafından intihap edilecek bir heyete bırakılmaktadır (M. 3.). Sandığın murakabesi de, aynı maddenin son fıkrasile, avukatlar birliğinin intihap edeceği bir veya bir kaç murakıba yaptırıyor. Avukatlar bir-

liği, cemiyetler kanunu mucibince teessüs etmiş bir teşekkül ise de, kendine mahsus bir kanunu yoktur; bu birlik dağılabilir; çalışmayabilir; bu vazifei murakabayı yine aynı kongrenin intihap edeceği murakıplara yaptırmak daha doğru ve daha sağlamdır.

3 — Gerek idare heyetinde gerek murakebede istifa, vefat, ademi devam gibi haller vukuunda yapılacak muamele gösterilmemiştir; keza idare heyetinin cümlesinin birden değişmesinde isabet yoktur; yeni heyette eski heyetten hiç olmazsa iki kişinin kalması muamelenin selâmeti için faydalıdır.

4 — Bu tekaüdiye muamelesinin müntazamen inkişafını temin için yapılacak talimatın inzibat meclisleri tarafından yapılarak Adliye Vekâletince tasdiki mutalea edilmiş ise de bence bu talimatnameleri, tecrübe sahibi olmaları tabii bulunan, tekaut sandığı heyeti idare azalarile murakıplar tarafından kaleme alınması ve kongrece tasvip edildikten sonra vekâletin tasdikine arzedilmesi evlâdır.

5 — Tekâüt sandığı idare heyetinin kararları aleyhinde vaki olacak itirazların Şurayı Devletçe kat'i surette halli teklif edilmektedir; inzibat meclisi kararları aleyhine mahkemeye müracaat edildiği gibi burada da bir mahkemeye müracaat yolunu açık bırakmak daha doğrudur; fakat bence yine kongre tarafından intihap edilmiş ve Adliye Vekâletince müntehap temyiz mahkemesi azasından bir zatın riyaseti altında toplanacak bir heyeti bu vazife ile tavgiz etmek mümkündür ve hatta müraccaktır.

6 — Müdafaa pulu tâbirini doğru bulmayorum; avukat pulu denmesini teklif ediyorum; bu pulların avukatlar tarafından verilmesi esasının konulmasında isabet vardır; ve anlaşmadan, aksi hareketten dolayı ceza tertibi de tenkit edilemez; fakat, vekil ile müekkil arasında buna muhalif bir anlaşmanın ya-

pılmasına mani olmakta isabet görmeyorum; müekkil hüsnü rizasile bu masrafı vermek istiyorsa, yapılan anlaşmada saraha-ten müekkil bu avukat pulları masrafını da vermeği rizaen deruhte ediyorsa buna neden muhalefet edilsin, hiç anlayamadım; bu şiddet, ne mukavelelerin serbestisi prensibine muvafıktır, ne de ahlakî bir kaidenin neticesidir; 31 inci maddenin mutlaka tashihini ve [*müekkil ile hilafına anlaşma bulunmadıkca*, avukat pullarını müekkilinden alan avukat ve ilâh] şeklinde tedvini elzemdir. Projenin gösterdiği şiddet fazla bir gayretten ibarettir; ve zaten meseleyi ameli bir şekilde düşünsek bu masrafı vermek isteyen müekkil bunu tediyyeden menedilemiyecektir.

7 — Kadın avukatla erkek avukat arasında kat'iyen fark gözetilmesi taraftarı değilim; kadın avukatın vefatında tekaüdiyesi kocasına verilmelidir; kocası ihtiyacta bulunsun bulunmasın; erkek avukat vefat ettikte karısına -zengin de olsa- tekaüd maaşı veriliyor da aksi neden muvafık görülsün? Zaten projedeki bu farkı kabul etmek kadınların musavatını her hususta kabul etmiş olan kanunlarımızın umumî prensiplerine aykırı düşer.

8 — Diğer hususatta şimdilik mütalea dermeyanına mahal görmüyorum; ezcümle avukatların maaşlarını yaşadıkları şehirlerin nüfus miktarlarına göre ayırmış olmakta isabet olsa gerektir; ancak vekâlet müddetlerinden bir kısmını bir şehirde diğer kısmını başka yerde geçirmiş olanlar hakkında yapılacak muamele güzelce tasrih edilmemiştir.

Bu ehemmiyetli kanun projesi hakkında mütalealar yazmak isteyen arkadaşların yazılarına sütünlerimiz açıktır.

Gad Franko Milâsh